

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури**

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

««ВОЛИНСЬКИЙ ТЕКСТ» І ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА ТОПОЛОГІЯ»

підготовки аспірантів

**спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-наукової програми «Мова,
література і фольклор пограниччя**

ЛУЦЬК-2022

©Романов С. М., 2022

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «“Волинський текст” і літературознавча топологія», галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 «Філологія» за освітньо-науковою програмою «Мова, література і фольклор пограниччя»

Розробник: Романов Сергій Миколайович, завідувач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури ВНУ імені Лесі Українки, доктор філологічних наук, доцент

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «“Волинський текст” і літературознавча топологія» затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Протокол № від вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

Романов С.М.

Розробник

Романов С.М.

Гарант освітньо-наукової програми (Моклиця М.В.)

**I. Опис навчальної дисципліни
«Волинський текст» і літературознавча топологія»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова, література і фольклор пограниччя третій (освітньо- науковий) рівень	Вибіркова
		Рік навчання 2
Кількість годин / кредитів 120/4		Семестр 3
ІНДЗ: €		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні ____ год. Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Романов Сергій Миколайович
 Науковий ступінь: доктор філологічних наук
 Вчене звання: доцент
 Посада: завідувач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури
 Волинського національного університету імені Лесі Українки
 Контактна інформація:
 sergmr@ukr.net
 Дні занять (електронний розклад)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Курс «“Волинський текст” і літературознавча топологія» належить до тих дисциплін, що покликані продовжити підготовку здобувача-філолога на якісно вищому рівні. Передовсім це стосується теорії літератури як галузі найбільш складної для пізнання. Тому пропонований курс продовжуватиме такі магістерські курси, як «Порівняльне літературознавство», «Аналіз літературного тексту», «Теорія літератури» тощо. «Літературознавча топологія» в українських реаліях порівняно нова теоретико-методологічна філософія і практика наукового мислення. Її пошукові можливості, дослідницькі ракурси й аналітичний апарат дозволяють успішно працювати з великими масивами матеріалу. Матеріалу, що важливо, украй неоднорідного за національною традицією, мовою, ментальними кодами, психологією та особливостями дискурсивних і наративних полів.

Важливою рисою пропонованого курсу є відповідність скеруванню аспірантури «Мова, література і фольклор пограниччя» за напрямом 035 Філологія. Заявлена програмою підготовки регіональна специфіка вимагає окремої уваги для вивчення місцевого культурного поля. Волинь і спеціально Велика (чи історична) Волинь під цим оглядом надзвичайно багатий для такого плану студій край. Рівно ж як і складний своєю минувиною, етнічним конгломератом, мовно-релігійною, культурною, літературною своєрідністю. Статус «прикордонної території», «межової землі», «взаємоперетину зон інтересів і впливів» вимагає належно об'єктивного й разом делікатного ставлення, а отже, відповідно, наукового інструментарію. Здавна Волинь була батьківщиною для багатьох, часто дуже відмінних етносів: українці, поляки, білоруси, євреї, роми, чехи, німці. Не всі народи, зрозуміло, заклали на місцевих теренах велику літературну традицію. Найбільшою мірою сказане стосується трьох перших народів, котрі зберегли і/чи відновили на цих землях свою державність. Відтак курс переважно буде зосереджено довкола спадщини української, польської та білоруської літератур.

На повноваге означення окресленого літературного конгломерату найкраще надається концепт «Волинського тексту». Відтак у запроєктованих літературних полях «Волинський текст» – це «жива» ментально-культурна матриця, яка має свою історичну тяглість у форматі традиції та актуального сучасного контексту. Пізнання цього поліфонічного, мінливого й динамічного феномену допоможе здобувачеві структурувати свої знання про літературну, політичну й ментальну історію рідного краю, зорієнтуватися в методиках роботи зі складним, дисперсним полем літпроцесу в його діахронії та синхронії, визначитися з напрямками власних наукових пошукувань. Адже регіональна специфіка наукових студій аспірантів визначена вже самою програмою підготовки.

Слухачі курсу повинні знати історію української та зарубіжної літератури, історію України та Волині, орієнтуватися в царинах мовознавства

(діалектології зокрема), літературознавства і фольклористики. Пограниччя як політико-економічний, географічний, етно-конфесійний, культурний, мовний феномен, ясна річ, не може вивчатися ізольовано від загальноєвропейських та світових процесів. Отож загальний рівень гуманітарної, інтелектуальної підготовки здобувачів має відповідати окресленим принципам.

Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні філологічні та освітньо-педагогічні завдання в процесі викладання філологічних дисциплін у навчальних закладах III-IV рівня акредитації; здатність провадити науково-методичні дослідження філологічного спрямування.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;</p> <p>ЗК 2. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;</p> <p>ЗК 3. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.</p> <p>ЗК 4. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду на основі абстрактного мислення, критичного аналізу, оцінки, синтезу і генерування нових та складних ідей.</p> <p>ЗК 5. Здатність вільно оперувати абстрактними категоріями, логічно і водночас нестандартно мислити при вирішенні професійних проблем.</p> <p>ЗК 6. Вміння фахово-коректно, на засадах академічної доброчесності, провадити наукове дослідження.</p> <p>ЗК 7. Здатність здійснювати в процесі наукового дослідження пошук легітимних джерел, опрацьовувати великі обсяги інформації, диференціювати джерела, залучати найбільш необхідні для вирішення поставленої мети фахових праць.</p> <p>ЗК 8. Вміння інтегрувати напрацювання національної науки у світовий</p>

	<p>науковий простір, використовувати у науковій діяльності ресурси наукометричних баз та надбання національної науки.</p> <p>ЗК 9. Здатність комунікувати з науковцями різних галузей знань, вирішувати завдання, які вимагають залучення ідей із суміжних чи віддалених галузей сучасної науки.</p> <p>ЗК 10. Здатність керувати науковими програмами та проєктами, вміння працювати індивідуально і колективно над вирішенням складних наукових завдань.</p> <p>ЗК 11. Здатність дотримуватися етичних норм поведінки у науковій діяльності, бути критичним і самокритичним, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 12. Здатність комунікувати із представниками різних наукових сфер, аргументовано відстоювати власну позицію.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Вміння на високому рівні, з опертям на досягнення сучасної науки, виконувати оригінальне наукове дослідження у філологічній галузі.</p> <p>ФК 2. Здатність розширювати і використовувати категоріальний апарат філологічної науки для ефективного вирішення нових наукових завдань.</p> <p>ФК 3. Вміння обрати найбільш ефективні методи дослідження для поставленої мети, на основі знань сучасної методології.</p> <p>ФК 4. Здатність формувати свій науковий імідж в процесі саморозвитку, виробляти потребу бути в епіцентрі філологічної науки.</p> <p>ФК 5. Здатність критично і самокритично мислити в процесі рецепції, інтерпретації та аналізу літературних текстів.</p> <p>ФК 6. Здатність стежити за сучасним літературним процесом, виділяти синхронічні взаємодії і діахронічні дискурси.</p> <p>ФК 7. Вміння розглядати відомі явища під новим кутом зору, виділяти фрагменти, важливі для розвитку української філології, бачити закономірності взаємодії центру і периферії у явищах культури, виділяти лімінальні дискурси.</p> <p>ФК 8. Вміння творчо застосовувати педагогіку і психологію вищої школи у викладанні філологічних дисциплін.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>ПРН 1. Обирати необхідну для здійснення наукового дослідження методологію, орієнтуючись на останні досягнення світової науки.</p> <p>ПРН 2. Планувати і виконувати актуальні для науки, прикладні та фундаментальні дослідження, фактичний і теоретичний матеріал підпорядковувати меті, аргументувати послідовність виконання, робити обґрунтовані висновки, захищати результати на різних рівнях апробації.</p> <p>ПРН 3. Свідомо формувати власну картину світу на основі сучасного гуманітарного світогляду, бути відкритим до новацій та ідей, які продукують науковці різних гуманітарних наук, вміти їх проєктувати на потреби філологічної галузі.</p> <p>ПРН 4. Розуміти зв'язок усіх філологічних дисциплін, специфіку і необхідність вузької спеціалізації, взаємодію регіональної, національної, світової філології, місце у загальному науковому пошуку літературознавчого дослідження.</p> <p>ПРН 5. Опанувати сучасну методологію гуманітарних наук, обрати і оволодіти для практичного застосування методами, найбільш ефективними в роботі з літературними</p>	

текстами, напрацювати комплексний метод філологічно-літературознавчого аналізу тексту.

ПРН 6. Вміти обирати найбільш актуальні теми для літературознавчого дослідження, поєднувати загальні потреби галузі зі своїми власними науковими інтересами.

ПРН 7. Концептуалізувати літературознавчий словник: вміти простежити дискурси кожного з ключових понять наукового проекту.

ПРН 8. Вільно володіти жанрами, необхідними для апробації наукової продукції і її використання у викладацькій роботі: тези доповіді, матеріали конференції, науково-популярна або академічна стаття, розділ монографії, монографія, посібник, тощо.

ПРН 9. Вільно володіти ресурсами бібліотек, користуватися паперовими, електронними носіями, інтернет-ресурсами з одночасним вмінням критично сприймати сумнівну інформацію, недостатньо достовірні джерела.

ПРН 10. Усвідомлено уникати прямого чи прихованого плагіату; вміти чітко і коректно формулювати висновки науковців, на ідеї і концепції яких спирається власне дослідження; переконливо й органічно вводити цитату у власний мовленнєвий потік.

ПРН 11. Вдосконалювати знання української мови, формувати свій стиль наукового викладу, в якому поєднується багатий словник спеціальних наукових термінів і здатність чітко формулювати думку, знаходити креативні і переконливі висловлювання для передачі своїх знань.

ПРН 12. Розвивати читацький кругозір: поповнювати ерудицію, рецепцію класики поєднувати з інтересом до сучасного літературного процесу (регіонального, національного і світового). У процесі рецепції вміти розмежовувати інтерпретацію й аналіз, володіти жанром критичного есе при оцінюванні текстів сучасної літератури.

ПРН 13. Активно використовувати у науковій діяльності і її популяризації знання іноземної мови, стежити за новинками світового літературознавства, залучати неперекладені тексти у власне наукове дослідження.

ПРН 14. Вміти вести науковий діалог або дискусію, шліфувати вміння чути опонента і аргументовано відстоювати власну позицію, чітко формулювати суть розбіжності у поглядах.

ПРН 15. Поповнювати тезаурус філософськими і психологічними концептами, активно залучати до літературознавчого дослідження праці класиків філософії і психології, не лише в якості теоретичної чи методологічної бази, а й для розширення власного гуманітарного світогляду, усвідомлення особливостей творчого процесу науковця.

2. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усь ого	Лек.	Семі нар.	Сам. роб.	Форма контр./ Бали
Модуль I. Регіональна література і літературознавча топологія					
Тема 1. Проблема літературних зон і агломерацій: український та світовий досвід.	9	2		7	ДС 7

Тема 2. Специфіка регіонального тексту. «Волинський текст» як наукова проблема	9	2		7	ДС 8
Тема 3. Літературознавча топологія vs літературне краєзнавство: простори впливу і сфери відповідальності.	9	2		7	ДС 8
Тема 4. Поняття «фронтиру», «транспресії», «пороговости» та «алієнації» в історичному, філософському, культурологічному, релігійно-конфесійному, психологічному вимірах.	9	2		7	ДС 7
Тема 5. Література «Великої Волині» як історично-культурна парадигма: україно-польсько-білоруське пограниччя. Єврейська, чеська, німецька культурна присутність.	9	2		7	ДС 7
Модуль II. «Волинський текст»: персоналії і сенси.					
Тема 1. «Українська школа» в польському романтизмі. Ю. Словацький, М. Чайковський.	10		2	8	УВ, ІРС/9
Тема 2. «Волинські терени» у візіях польського реалізму. Ю. І. Крашевський, Г. Запольська.	10		2	8	УВ, ІРС/9
Тема 3. «Білоруський фронтір». Берестейщина і Пінщина в концепції Поліського світу. Н. Бабіна та О. Диковицький.	10		2	8	УВ, ІРС/9
Тема 4. Волинь у «вибудові» українського світу. Митці роду Драгоманових-Косачів і «волинський текст». Олена Пчілка, Леся Українка, Ю. Косач	10		2	8	УВ, ІРС/9
Тема 5. Холмщина як «межова земля». Й. Струцюк, І. Чернецький.	9		2	7	УВ, ІРС/9
Тема 6. Реконструкція «волинського праміфу». Ю. Покальчук, О. Забужко.	9		2	7	УВ, ІРС/9
Тема 7. «Волинський текст» в часових координатах «польщизни» – «совітчини» – незалежності. В. Слапчук, В. Лис.	9		2	7	УВ, ІРС/9
Всього	120	10	14	88	120 / 100

*Форма контролю: УВ – усна відповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання: за темами першого модуля обрати науковий напрямок в усій повноті його методології та систематики аналітичного апарату та зреферувати найбільш суголосні власним науковим зацікавленням концепції, методологію чи ідеї. За темами другого модуля обрати творчість одного українського і одного польського чи білоруського митці й у жанрі есею підготувати порівняльний «літературно-топологічний» аналіз у розрізі національних культурних полів.

IV. Політика оцінювання

Аудиторна робота – підсумок самостійної. Кожна із форм роботи виявляє знання і вміння їх застосувати на практиці. Індивідуальна робота – обов’язково творча. Терміни складання – індивідуальні.

Аспірант має можливість формувати власний алгоритм здобування необхідної кількості балів, з огляду на можливості, обставини, характер, тощо.

Недопустима жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування і под.). За таких дій – адекватна реакція відповідно до таких нормативних документів:

- [«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату»](#);
- [«Кодекс академічної доброчесності»](#).

Аспірантам зараховуються результати навчання, здобуті в процесі неформальної та інформальної освіти. Докладнішу інформацію можна отримати за покликанням: [«ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті»](#).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік та екзамен усної форми за темами лекційного й практичного курсу. Залік для заочного (вечірнього) навчання також відбувається в усній формі, для додаткових балів – ІТЗ на зазначені теми.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси (рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).

1. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. Львів: Львів. нац. ун-т, 2000. 340 с.
2. Андрухович Ю. Час і місце, або Моя остання територія. Моя остання територія: вибрані твори. Львів: Піраміда, 2009. С. 255–262.
3. Астаф'єв О. Український текст Юліаша Словацького. Слово і Час. 2012. № 8. С. 4-14.
4. Балута Г. Істина як «пограничний досвід». Актуальні проблеми духовності. Кривий Ріг: КДПУ, 2013. Вип. 14. С. 212–222.
5. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. Пер. з англ. І. Андрущенко. Київ: Києво-Могилянська академія, 2008. 109 с.
6. Бедзір Н. Слов'янський світ у порівняльних дослідженнях постмодернізму. Філологічні семінари. Київ: Київський університет, 2006. Вип. 9. С. 17–23.
7. Бовсунівська Т. Просторова критика у постнекласичну добу. ВПЩ «Київський ун-т». Літературознавчі студії. Вип. 1. 2018. С. 10–17.
8. Брацка М. Міфоісторичні, енорегіональні та аксіологічні концепти прози польсько-українського пограниччя середини ХІХ століття. Автореферат дис... д-ра філол. наук: 10.01.03, 10.01.05. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2014. 40 с.
9. Будний В. Розгадка чарів Цирцеї: національні образи та стереотипи в освітленні літературної етноімагології. Слово і Час. 2007. №3. С. 52–63.
10. Вахніна Л. категорія фольклорного пограниччя в слов'янських контекстах. Слов'янські обрії. ХІV з'їзд славістів. Вип. 2. С. 68–91.
11. Вербич В. Волинь у житті Юзефа-Ігнаці Крашевського. Літ. Україна. 2012. 2 серп. С. 7.
12. Водотика Т. теорія фронтиру та її пізнавальні можливості у контексті історичної регіоналістики. Регіональна історія України. Вип. 6. 2012. С. 101–114.
13. Волинь філологічна: текст і контекст. Імагологічна проблематика польської, білоруської, російської та української літератур і європейський контекст. Вип. 11. Луцьк, 2011. 324 с.
14. Гнатюк О. Між літературою і політикою. Есеї та інтермедії. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. 368 с.
15. Гребенюк Т. Феномен недостовірної нарації в системі сучасних наративних студій. Слово і Час. 2016. № 6. С. 12–21.
16. Громик Ю., Яворський А. Польські діалекти в сучасній художній літературі. Монографія. Луцьк: Вежа-друк, 2022. 304 с.
17. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.
18. Гупало С. Польський класик родом із Волині. Досвітня зоря. 2004. 25 берез. С. 5.; 27 берез. С. 5.; 1 квіт. С. 5.; 3 квіт. С. 5.
19. Єршов В. Волинський простір у мемуаристичній літературі Правобережжя. Волинь – Житомирщина: іст.-філол. зб. з регіон. пробл. / Житомир. держ. пед. ін-т ім. Івана Франка, Іст.- філол. т-во, Житомир.

- наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині. Житомир, 2007. № 17. С. 21–38.
20. Єршов В. Дискретність житомирського простору в контексті волинського періоду творчості Ю. І. Крашевського. «З роду нашого красного...»: Перша професорка Волині: зб. наук. пр. на пошану проф. Л. К. Оляндер / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т філології та журналістики; [упоряд.: М. В. Моклиця, Т. П. Левчук]. Луцьк, 2014. С. 144–155.
 21. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ: Академвидав, 2006. 502 с.
 22. Зубрицька М. Homo legens: Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.
 23. Зубрицька М. Теоретичні засади дискурсу гібридності з погляду рецептивної естетики. Вісник Львів. ун-ту. Сер. філологічна. 2008. Вип. 44. Ч. 1. С. 32–40.
 24. Козак С. Народження нової польської суспільно-політичної думки про Україну. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: зб. ст. Львів, 2006–2007. Вип. 15. С. 418–425.
 25. Кропивко І. Вплив наслідків глобалізації на літературний процес в Україні та Польщі. Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. № 5. С. 100–104.
 26. Кропивко І. Українська і польська постмодерна проза (карнавал, фрагментація, фронтір): монографія. Київ: ВД Дмитра Бураго, 2019. 524 с.
 27. Лавринович Л. Постмодернізм в українській, польській та російській прозі: типологія образу-персонажа: дис. ... канд. філол наук: 10.01.05. Луцьк, 2002. 173 с.
 28. Мардієва А. К. Волинь у житті і творчості польських письменників. Волинь у житті та творчості письменників: зб. наук. пр. Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 1999. С. 61–65.
 29. Минуле і сучасне Волині та Полісся: Юзеф Ігнацій Крашевський і Волинь. Вип. 43: наук. зб.: матеріали XLIII Волин. обл. наук. іст.-краєзнав. конф., 22 листоп. 2012 р., м. Луцьк. [відп. за вип. А. Силюк]. Луцьк: Волин. старожитності, 2012. 180 с.
 30. Моторний В. У світі слов'янських літератур: студії, розвідки, огляди. Львів: Б.в., 2004. 238 с.
 31. Погребняк О. Феномен «волинських чехів» у сучасній чеській літературі: дискурс національної ідентичності. Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. 2012. Вип. 19. С. 323–333.
 32. Поліщук Я. Типи художнього мислення в основі моделі історії літератури. Слово і Час. 2006. № 12. С. 20–22.
 33. Надольська В. Процеси етнокультурної взаємодії в історичному розвитку Волині. Наук. Часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер.: «Історичні науки». Вип. 6. 2008. С. 236–241.

34. Оляндер Л. Волинський текст в українській та польській літературах (XIX–XX ст.): монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2008. 236 с.
35. Плетенчук Н. Художній феномен сакралізації макротопоса в прозі Уласа Самчука. Питання літературознавства. 2011. Вип. 83. С. 163–172.
36. Погребник О. Модуси іншості: Україна й українці у чеській прозі XX – XXI століть. моногр. Київ: «Бланк-прес», 2018. 264 с.
37. Поляки-письменники в житті Волині: біобібліогр. довід. Уклад. Л. Дейнека. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека, 2015. 30 с. (Літературна Волинь; вип. 7).
38. Ревакович М. Гендер, географія, мова: у пошуках ідентичності в сучасній українській літературі. Львів: Центр гуманітарних досліджень; Київ: Смолоскип, 2012. 72 с.
39. Руда О. До джерел міфологізації українсько-польських відносин. Історичні міфи і стереотипи та міжнаціональні відносини в сучасній Україні. Львів. 2009. С. 289–333.
40. Сиваченко Г. Про слов'янську взаємність, українську славістику і ще дещо. Слово і Час. 2001. №5. С. 55–62.
41. Сміт Е. Нації та націоналізм у глобальну епоху. Пер. з англ. М. Климчук, Т. Цимбал. Київ: Ніка-Центр, 2006. 320 с.
42. Сміт Е. Національна ідентичність. Пер. з англ. П. Тарашук. Київ: Основи, 1994. 324 с.
43. Сторі Д. Теорія культури та масова культура. Вступний курс. Пер. з англ. С. Савченка. Харків: Акта, 2005. 357 с.
44. Тернер Ф. Д. Значення фронтиру в американській історії. Пер. з англ. М. Єгорченко. Україна Модерна. 2011. № 18. С. 11–44.
45. Україна і Польща доби романтизму: образ сусіда : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 190-річчю з дня народж. Юліуша Словацького, Кременець, 8–11 верес. 1999 р. / ред.-упоряд.: А. Ломакович, В. Собчук, О. Васишин. [Тернопіль], 2000. 208 с.
46. Форум. «Поверх кордону»: концепція прикордоння як об'єкт дослідження. Україна Модерна. 2011. № 18. С. 47–78.
47. Цьолик Н. Літературна діяльність Міхала Чайковського як утілення романтичної ідеї чину: до проблеми польсько-українських зв'язків. Наук. вісник Східноєвропейського нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер.: Філол. науки. Луцьк, 2013. №13: Літературознавство. С. 116–119.
48. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур: У 2-х кн. Пер. з нім. О. Костюк, М. Ігнатенко. Київ: Академія, 2005. 287 с.
49. Чорновол І. Дискурс колонізації, теорія фронтиру та історіографія України. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 2013. Вип. 23. С. 260–282.
50. Чорновол І. Компаративні фронтири: світовий і вітчизняний вимір. Монографія. Київ: Критика, 2015. 376 с.
51. Штейнбук Ф. Тілесно-міметичний метод аналізу художніх творів: суперечлива апологія. Слово і Час. 2008. № 12. С. 56–66.

52. Шульгун М. Проблема типології літературних подорожей. Сучасні літературознавчі студії. Київ: КНЛУ, 2013. Вип. 10: Постгуманізм та віртуальність: літературні виміри. С. 493–505.
53. Юрченко О. У тіні імперії: Українська література у світлі постколоніальної теорії: монографія. Київ: Академія, 2013. 224 с.